

Ngā Huakita-Māori Turi ki te Vancomycin (VRE)

He mōhiohio mō ngā tūrora me ngā pātai auau

2 Akuhata 2023

He aha rānei te huakita-māori?

He ngāngara (huakita) te huakita-māori, kua whakatangata whenua mai ki ō piropiro, e noho ngū ana i te nuinga o te wā. Ka tukupara koe i ēnei i roto i tō hamuti. Kua tapaina tēnei ko te nohotanga mai, ā, ka kīia ko te tangata te kaitītari. I te nuinga o te wā kāore te huakita-māori e whakakino i a koe, engari, i ōna wā ka whakapokea e ia te roma toto, te aramimi, te taotū rānei.

He aha te Huakita-Māori Turi ki te Vancomycin (VRE)?

Ina pāngia te tangata ki te pokenga, me whai pea ētahi rongoā paturopi hei patu i ngā huakita nā rātou anō te pokenga. Ko te Vancomycin tētahi tūmomo rongoā paturopi e whakamahia ana hei patu i ngā pokenga huakita-māori. Ka turi haere ētahi kāwai huakita-māori ki a Vancomycin (ka kīia ēnei ko ngā VRE), ā, tē taea tonu e Vancomycin te patu ēnei huakita. He wero pea te whakahaumanu i ngā pokenga VRE, he ruarua nō ngā haumanu rongoā paturopi e wātea ana.

I pēhea te VRE te pā mai ki a au?

Nō runga i te āhutatanga kua roa pea ēnei huakita e noho ngū ana i ō piropiro, he uaua te tuhura i te wā me te ara i uru ai rātou ki tō tinana. Heoi, he nui ake te mōrearea kia pāngia koe ki ēnei huakita mēnā kua:

- noho koe i te hōhipera mō te wā roa, mēnā e auau ana rānei tō whakaurunga ki reira.
- matea e koe te taiwhanga whāomoomo, te pūrere tātari, te huaranga whēkau rānei
- pāngia koe ki te mate pukupuku
- matea e koe te maha o te haumanu rongoā rauropi
- noho tahi koe ki tētahi rūma hōhipera i te taha o tētahi anō kua pāngia ia ki te VRE.

Ka pēhea taku mōhio kua pāngia au ki te VRE?

Ehara i te mea ko tā te VRE he whakamāuiui i te tangata. Ka matea pea ētahi whakamātautau i a koe e noho ana i te hōhipera, ā, mā ēnei whakamātautau hoki e puaki ina pāngia koe ki te VRE. Ehara te noho pāngia ki te VRE i te tohu kua māuiui koe, he tohu anake kua pāngia koe ki te nohotanga mai (he kaitītiritari koe). Ki te whakapae ngā kaimahi hauora kua pāngia koe ki te VRE, me oti tētahi whakamātautau e whakatūturuhia ai mēnā e pāngia ana koe, e kore rānei koe e pāngia ana. Ka oti tēnei mā te whakamātautau i ō tiko, mā te ūkui ā-tero rānei.

He pēhea te hōrapatanga o te VRE?

Ka taea te hōrapa te VRE i ngā taupuni hauora, i tērā, i tērā tangata ki ētahi anō, i te pānga atu ki ngā pae kua pē me ngā taputapu tūroro, i ngā ringa rānei o te tangata e pē ana ōna ringa ki te huakita me te kore ōna horoi i ōna ringaringa.

Me pēhea te aukati i te hōrapatanga o te VRE?

He tino hirahira kia noho mā tonu ō ringa. Ka auau hoki ko tā ngā kaimahi hauora horoi i ō rātou ringa. Ki te hōhipera, mā te horoi me te patuero i ngā pae me ngā taputapu e aukati ai te hōrapatanga o te VRE.

Ki te whakaurua koe ki te hōhipera me tō mōhio kē nā tētahi whakamātautau kua pāngia koe ki te VRE, tērā rānei ki te whakapae ngā kaimahi hauora kua pāngia pea koe, me noho koe ki tētahi rūma takitahi, me te whai hoki i tō ake kauranga, wharepaku, heketua rānei. I ētahi wā, ina pāngia ētahi atu tūroro ki te wāhi hauora kotahi ka pai noa te whakahaumanu i a koutou katoa i te wāhi kotahi, he pāngia nō koutou katoa ki te ngāngara ōrite.

Me whai ngā kaimahi i ngā whakatūpatotanga motuhake, pērā i te mau karapu, kāone hoki. Arā tētahi pānui ki tō kuaha e whakamōhiohia ai ngā tāngata mō ngā tikanga me oti i a rātou hei mua mai i te kuhu me te wehe. I a koe e noho ana i te hōhipera, ka tona koe ki te noho tonu ki tō rūma, hāunga ngā wā e matea ana tō wehe mai i tō rūma. Ko tā tēnei tikanga he aukati i te hōrapa noa.

Me pēhea ngā manuhiri?

Me horoi tō whānau, ō manuhiri anō hoki, i ō rātou ringa hei mua mai i te kuhu me te wehe i tō rūma. Ki te āwhina atu rātou i a koe i ētahi o ō mahi akuaku, me mau taupaki ārai, karapu hoki rātou. Mā ngā kaimahi hōhipera rātou e tohutohu e pā ana ki tēnei.

Ka ahatia whai muri i taku putanga i te hōhipera?

Mēnā matea ana e koe te haere ki tētahi atu taupuni hauora, mēnā rānei ka matea te haumanutanga anō i te taupuhi ā-rohe, i ngā ratonga hōhipera ā-kāinga rānei, whāki atu ki ngā kaimahi kei te pāngia koe (kua pāngia rānei) ki te VRE, he waiwai tonu pea nō ngā whakatūpatotanga. Ko tā tēnei tikanga he aukati i te hōrapa o te VRE ki ngā kaimahi hauora, ā, mai i a rātou ki ngā tāngata anō. He tino hirahira te horoi ringa pai hei aukati i te hōrapatanga.

Me pēhea taku ārai i tōku whānau, ngā tāngata rānei o tōku kāinga i te VRE i taku hokinga i te hōhipera?

Ko te mea nui ko ngā tikanga akuaku ā-ringa. Horoia ō ringa ki te uku me te wai, me te āta whakamaroke i ērā, ā muri i te wharepaku, ā mua hoki i te kai. Mēnā e matea ana tā te tangata āwhina i a koe i te kāinga me whakamaumahara ia kia auau te horoi i ōna ringa.

Me pēnei hoki koe:

- Me noho mā tonu, uhia hoki ngā taotū, ngā haehae kiri me ngā riwha kia mahu rā anō.
- Me noho mā tonu te kauranga, te heketua me te kakau tuku wai, ngā raumanga me ngā pae.
- Me whakamahi ō ake tāora, ūkui hoki, kua e tuari ki tāngata kē.
- Me whai ngā tohutohu katoa ā ngā kaimahi hauora.

Kāore he tikanga motuhake e pā ana ki te horoi i ngā kākahu, ngā hīti me ngā paraikete, ngā tāora, ngā kapu, ngā pereti me ngā maitai hoki. He pai te horoi māori i ēnei mea ki te wai horoi māori me te rehu horoi māori hoki.

Ka ngaro atu te VRE?

Ka rerekē te roanga o te pānga mai o te VRE ki tēnā, ki tēnā tangata. No konā, me whakamātautau anō koe pea ina whakaurua anō ki te hōhipera ā tētahi wā.

Ka ahatia ina whakaurua anō au ki te hōhipera, ina matea te toro atu ki tētahi rata anō?

Hei ō whakaurunga anō ki te hōhipera me noho pea koe ki tētahi rūma takitahi, me whai rānei pea ērā whakatūpatotanga anō e ngā kaimahi e tiaki ana i a koe. Tērā pea me whakamātautau anō koe, e puakina ai tō pānga anō rānei ki te VRE, engari ka whakamahukitia atu tēnei ki a koe. Tērā pea kāore ngā whakatūpatotanga motuhake e matea tonutia, pērā i te whakamahi i ngā karapu me ngā kāone. Ahakoa tēnei me noho tonu pea koe ki tētahi rūma takitahi, me te auau o ngā hihiratanga ki a koe e whakakoiatia ai kāore te VRE e hoki mai anō.

Ina haere koe ki tētahi atu rata, tapuhi rānei ki tētahi whare rata arowhānui, whare haumanu rānei, ina whai rānei koe i tētahi kaitiaki hou, whāki atu ki a ia kua matea e koe ngā whakatūpatotanga motuhake mō te VRE i a koe e noho ana i te hōhipera. Ko tā tēnei tikanga he tuku i a ia ki te whai i ngā whakatūpatotanga, e kore ai ia e kawekawe i te rauropi ki tūrora kē atu. Ehara i te mea me whāki atu ki ētahi tāngata anō.